

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebus Divinis**

Ricci, Bartolomeo

Mogvntiæ, 1605

3 De applicatione sensuum ad objecta propria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

concilies, sed si exempli causa, non potes
 imaginari Christum flagris concisum, ra-
 tiocinari incipias de magnitudine doloris,
 quem perpeffus fit.

*De Applicatione sensuum ad obiecta
 propria.*

C A P. III.

DE vnoquoque sensu dicam tria. Primo
 ostendam eius obiectū. Secundo quo-
 modo applicandus sensus. Tertio quis fru-
 ctus inde colligatur. Incipiā ab Oculo, quia
 censetur nobilior reliquis. Videt is primo
 omnes colores, tam extremos, vt album &
 nigrum, quam medios ex iis conflatos, vt
 rubeum, viridem, & alios. Secundo videt
 quodcunque lumen, & si vulgi opinionem
 sequamur, etiam tenebras. Quod ad secun-
 dum spectat. Si, verbi causa, meditēris de
 natiuitate Christi, poteris imaginari videre
 te pueruli nati vultum pallidum & liuidū.
 Videre item radios è capite quasi emican-
 tes, & totum stabulum illustrantes. Quod
 ad tertium attinet, & pallore liuoreque in-
 fantuli Iesu poteris colligere eum fuisse
 valde frigidum, cum huiusmodi color nasci
 solet

soleat ex congelatione sanguinis, factaque reflexione in te tuasque actiones, vide an tu aliquid simile infirma ætate pro salute tua passus sis, sicut ille passus est in tenera pro nostra. Si non sis, ex animo dole, & emendationem propone, ac pro tanto beneficio gratias age. Ex splendore quoque intra stabulum, & tenebris extra illud conspectis, hoc documentum salutare capere potes, quod quo adiuuante diuina gratia, vicinior eris Christo, hoc diuini luminis magis particeps eris, quo remotior, hoc peccatorum tentationumque tenebris magis obnoxius.

Sequuntur **A V R S**, quæ strepitus, sonos, & voces percipiunt, siue sint significatiuæ, vt vox hominis: siue non, vt bestiarum, quarum voces tantum sunt signa affectuum quorundam, vt doloris, &c. vti etiam sunt gemitus, & suspiria hominum. In voce vel sono, primo Auditus obseruat, si né acuta, vt puerorum & foeminarum, an grauis, vt est, quæ dicitur Bassi in Musico concentu. Deinde si sit magna & clara, vt fuit Christi expirantis, de qua **S. L V C A S.** *Videns autem Centurio, qui ex aduerso stabat, quia sic clamans expirasset, ait. Vere hic homo filius Dei erat.* Adhæc, si exigua sit & lenta. Quinto. si media,

media,

media, vel mediocris. **Q**UOD ad secundum attinet. Potes imaginari te auribus percipere magnum sancti infantuli ciulatum exacerbitate frigoris profectum. Et quod tertium, fractum tibi inde decerpes, vt pude-
 fias, quod amore Dei hactenus tantum pas-
 sus non sis, sed nec gemitum vllum edide-
 ris. Ex altera parte poteris aures intendere
 suauissimis vocibus sanctissime matris, qui-
 bus aliarum matrum instar, partim cantil-
 lando, partim alloquendo cum solabatur.
 Sequitur Gustus.

GUSTVS pro suo obiecto vendicat omnes
 sapores, tam simplices, vti est dulcis & ama-
 rus, quam compositos, vt est ponticus, ace-
 tosus & alii. **Q**UOD ad secundum spectat,
 imaginare te aspicere B Virginem præben-
 tem lac suo filiolo, rogabisque humiliter ve-
 duas saltem guttulas tibi in manum tuam
 exprimat, quarum incredibili dulcedine
 delibata, cum Architriclino, qui in nuptiis
 in Cana Galilææ, vt habet S. Ioannes, ex-
 clamarat, *seruasti bonum vinum & c.* adhuc,
 multo æquius clamabis tu conuersus ad il-
 lam, *meliora sunt & bera tua vino* vnde & ter-
 tium pro te colligere potes, nempe vt hinc
 discas puritatem, & castitatem bona opera
 personæ reddere suauiora Deo.

O D O.

Io. 17. 2.

Cant. 1.

ODORATVS pro obiecto habet Odores, tam suaves, quam graues, quorum alii simplices, alii compositi sunt, vt sapes. Ad usurpandum autem hunc sensum imaginare astare te praesepio Domini, ingratumque Bouis & asini halitum percipere, & intra te dices O paruule IESV, quanta est tua hic miseria, commiseratione omni digna; vt enim frigoris acrimoniam calore halitus animalium temperares, tetrum odorem non refugisti Vnde nec modicam causam tui asperè coarguendi habes, quod non satis sit tibi arcere frigus pellitis chirothecis, nisi etiam illæ suauè aliquid redeleant.

Denique TACTVS pro obiecto suo primum habet quatuor simplices qualitates, hoc est, calorem, frigus, siccitatem & humiditatem. Quoad secundū, imaginare, quasi cum bona venia benedictæ matris, diuinum illud caput manibus tuis reuerenter attingas, & frigore quasi concretum inueniens, firmiter quam ante credas nimium esse frigus. imaginare item vultum totum lacrymulis perfusum. Vnde merito, quod tertium est, nouus tibi orietur pudor, quod nunquam vel vnâ lacrymulâ ob toleratū frigus, pro Christo profudeas, Præterea sensu hoc percipiatur pondera
grā-

grauiané sint, an leuia. Imaginari ergo potes quantum fuerit pondus crucis, quam Christus deportauit.

Illud quoque ad extremum monendus es, vt quando in Meditationis materia non est obiectum materiale, sensus alicuius proprium, sicut crebrius contingit in Odoratu & Gustu, recurrendum esse ad obiecta metaphorica, hoc est ad varias virtutes, quę dicuntur similes obiectis earum materialibus. Vt pro Odoratu potes accipere virtutem Orationis, cum de ea dicat Dauid.

Psal. 140

Ascendat oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Domine, assimilans scilicet eam incenso odorifero. Similiter pro obiecto Gustus, potes capere Verbum Dei, quia id plenum esse suauitate testatur idem in Psalm. 118. *Quam dulcia faucibus meis eloquia tua Domine, super mel ori meo?* Ex prioro vero potes illum haurire fructum, vt optes instituere orationem perfectam, quo Domino perfectissimum odorem reddat. Ex posteriore autem pude fieri, si forte moleste, & cum fastidio verbi diuini prædicationi aures præbuiisti.

De